Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►B ►C1 **NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,**

17. mai 2011,

Portugalile liidu finantsabi andmise kohta ◄

(2011/344/EL)

(ELT L 159, 17.6.2011, lk 88)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Nõukogu rakendusotsus 2011/541/EL, 2. september 2011	L 240	8	16.9.2011
►M2	Nõukogu rakendusotsus 2011/683/EL, 11. oktoober 2011	L 269	32	14.10.2011
►M3	Nõukogu rakendusotsus 2012/92/EL, 14. detsember 2011	L 46	40	17.2.2012
►M4	Nõukogu rakendusotsus 2012/224/EL, 29. märts 2012	L 115	21	27.4.2012
►M5	Nõukogu rakendusotsus 2012/409/EL, 10. juuli 2012	L 192	12	20.7.2012
►M6	Nõukogu rakendusotsus 2012/658/EL, 9. oktoober 2012	L 295	14	25.10.2012
►M7	Nõukogu rakendusotsus 2013/64/EL, 20. detsember 2012	L 26	30	26.1.2013
►M8	Nõukogu rakendusotsus 2013/323/EL, 21. juuni 2013	L 175	47	27.6.2013

Parandatud:

►C1	Parandus, ELT L 178, 10.7.2012, lk 15 (2011/344/EL)

▼B
▼C1

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

17. mai 2011,

Portugalile liidu finantsabi andmise kohta

▼B

(2011/344/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. mai 2010. aasta määrust (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism, ([1]) eriti selle artikli 3 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Portugal on viimasel ajal sattunud finantsturgudel suureneva surve alla, mis tekitab üha enam muret riigi rahanduse jätkusuutlikkuse pärast. Praegune majanduskriis on tõepoolest oluliselt mõjutanud ka riigi rahandust, mistõttu on järsult suurenenud riigivõlakirjade intressivahe. Kuna reitinguagentuurid langetasid mitmel korral Portugali võlakirjade reitingut, ei suutnud riik enam refinantseerida laene intressimääraga, mis tagaks eelarve pikaajalise jätkusuutlikkuse. Samal ajal on välisrahastamisest (eelkõige euroala siseselt) äärmiselt sõltuv pangandussüsteem olnud järjest enam ära lõigatud rahvusvahelistest kapitaliturgudest.

(2) Arvestades kõnealuseid suuri majandus- ja finantsraskusi, mis on tingitud valitsusest olenematutest erandlikest asjaoludest, taotles Portugali valitsus 7. aprillil 2011 ametlikult finantsabi Euroopa Liidult, liikmesriikidelt, mille rahaühik on euro, ja Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (IMF), et toetada meetmeprogrammi, mille eesmärk on taastada usaldus ja võimaldada majandusel tagasi pöörduda jätkusuutliku kasvu teele ning tagada Portugali, euroala ja liidu finantsstabiilsus. Portugali valitsus ning komisjoni, IMFi ja Euroopa Keskpanga (EKP) ühisdelegatsioon jõudsid 3. mail 2011 kokkuleppele seoses laiaulatusliku kolmeaastase meetmeprogrammiga (hõlmab ajavahemikku kuni 2014. aasta keskpaigani), mis sätestatakse majandus- ja finantspoliitika memorandumis ning konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitlevas vastastikuse mõistmise memorandumis. Kõnealust meetmeprogrammi toetasid kaks suuremat opositsiooniparteid.

([1]) ELT L 118, 12.5.2010, lk 1.

▼B

(3) Portugali poolt komisjonile ja nõukogule esitatud majandusliku ja rahandusliku kohandamise programmi (edaspidi „programm”) eelnõu eesmärk on taastada usaldus Portugali pangandussektori ja riigivõlakirjade vastu ning toetada majanduskasvu ja tööhõivet. Sellega nähakse ette põhjalik tegevuskava kolmel suunal. Esiteks nähakse ette laiaulatuslikud struktuurireformid, et toetada majanduskasvu, luua töökohti ja parandada konkurentsivõimet (sealhulgas fiskaalse devalveerimise teel). Eelkõige hõlmab programm tööturu, kohtusüsteemi, võrgutööstuse ning eluaseme- ja teenustesektori reforme, et suurendada majanduse kasvupotentsiaali, parandada konkurentsivõimet ja hõlbustada majanduse kohandamist. Teiseks nähakse ette usaldusväärne ja tasakaalustatud eelarve konsolideerimise strateegia, mida toetavad struktuursed eelarvemeetmed ja parem fiskaalkontroll avaliku ja erasektori partnerluste ning riigi osalusega ettevõtete üle, tagamaks et valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse keskpikas perspektiivis kindlalt väheneks. Ametiasutused on seadnud eesmärgiks vähendada eelarvepuudujääk 3 %ni SKPst 2013. aastaks. Kolmandaks nähakse ette finantssektoristrateegia, mis põhineb rekapitaliseerimisel ja finantsvõimenduse vähendamisel, et kaitsta finantssektorit turupõhiste mehhanismide ja toetusmeetmete abil finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise eest.

(4) Võttes arvesse komisjoni praegusi prognoose SKP nominaalkasvu kohta (– 1,2 % 2011. aastal, – 0,5 % 2012. aastal, 2,5 % 2013. aastal ja 3,9 % 2014. aastal), on eelarve-eesmärgid kooskõlas võla suhte kavandatud kujunemisega (101,7 % SKPst 2011. aastal, 107,4 % SKPst 2012. aastal, 108,6 % SKPst 2013. aastal ja 107,6 % SKPst 2014. aastal). Võla suhe SKPsse stabiliseeruks seega 2013. aastal ja hakkaks pärast seda vähenema, eeldades et eelarvepuudujääk edaspidi väheneb. Võla dünaamikat mõjutavad mitmed eelarvevälised tehingud, mis prognooside kohaselt suurendavad võla suhet SKPsse 1¾ protsendipunkti SKPst 2011. aastal ja ¾ protsendipunkti aastas ajavahemikul 2012–2014. Kõnealused tehingud hõlmavad finantsvarade märkimisväärset omandamist, eelkõige võimalikuks pankade rekapitaliseerimiseks ja riigi osalusega ettevõtete rahastamiseks mahus ½ % SKPst aastas ajavahemikul 2011–2014. Teisest küljest aitavad võla vähendamisele kaasa erastamisest saadavad tulud, mille maht 2013. aastani on ligikaudu 3 % SKPst.

(5) Komisjoni koostöös EKP ja IMFiga koostatud hinnangul vajab Portugal 2011. aasta juunist 2014. aasta keskpaigani rahastamist kogusummas 78 miljardit eurot (78 000 miljonit eurot). Olenemata eelarve olulisest kohandamisest võib valitsemissektori rahastamisvajaduse katmiseks programmiperioodil kuluda kuni 63 miljardit eurot. See põhineb eeldusel, et kuni 2013. aasta esimese poolaastani puudub ligipääs kesk- ja pikaajalistele võlaturgudele. Eeldatakse, et Portugal suudab pikendada osa oma olemasolevatest lühiajalistest laenudest, samas nähakse programmiga ette ka rahastamisvaru juhuks, kui esineb ootamatuid kõrvalekaldeid komisjoni rahastamisalasest baasstsenaariumist. Portugali julgustatakse säilitama ja kohandama oma finantsturutehinguid, et parandada turule juurdepääsu ja kasvatada usaldust. Programmis esitatud finantssektoristrateegia, mille eesmärk on taastada püsiv usaldus Portugali pangandussüsteemi vastu, sisaldab nõuet, mille kohaselt peavad pangandusgrupid suurendama 1. taseme kapitali määra 2011. aasta lõpuks 9 %ni ja 2012. aasta lõpuks 10 %ni ning säilitama seda edaspidi samal tasemel. Programm hõlmab panganduse toetamise kava mahus kuni 12 miljardit eurot, et

▼B

tagada vajalik kapital ka juhul, kui turupõhiseid lahendusi ei suudeta leida. Tegelikud rahastamisvajadused võivad siiski olla oluliselt väiksemad, eelkõige juhul, kui turutingimused oluliselt paranevad ja programmi täitmise ajal ei teki suuri ootamatuid panganduskahjumeid.

(6) Programmi rahastatakse välisallikatest. Liidu abi Portugalile ulatuks kuni 52 miljardi euroni määrusega (EL) nr 407/2010 loodud Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi raames ning Euroopa finantsstabiilsusvahendi panusena. Lisaks on Portugal taotlenud IMFilt laiendatud rahastamisvahendi raames laenu 23,742 miljardit SDRi (s.o 5. mai 2011 vahetuskursi alusel 26 miljardit eurot). Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi kaudu antakse toetust tingimustel, mis on sarnased IMFi abi andmise tingimustega. Liidu finantsabi peaks haldama komisjon.

(7) Nõukogu peaks korrapäraselt läbi vaatama Portugali rakendatava majanduspoliitika.

(8) Portugaliga kokkulepitud konkreetsed majanduspoliitilised tingimused tuleks kindlaks määrata konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitlevas vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum”). Üksikasjalikud finantstingimused tuleks sätestada laenulepingus.

(9) Komisjon peaks koostöös EKPga korrapäraste ajavahemike järel kontrollima kohapeal käies ja Portugali ametiasutuste esitatavate aruannete põhjal, et abiga seotud majanduspoliitilised tingimused on täidetud.

(10) Programmi rakendamise ajal peaks komisjon andma täiendavalt poliitilist nõu ja pakkuma tehnilist abi konkreetsetes valdkondades.

(11) Liidu finantsabi toel rahastatavad tehingud peaksid olema kooskõlas liidu poliitika ja õigusaktidega. Finantseerimisasutuste toetamisel tuleb järgida liidu konkurentsieeskirju.

(12) Abi tuleks anda selleks, et toetada programmi edukat rakendamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

▼M8

1. Liit annab Portugalile laenu kuni 26 miljardit eurot maksimaalse keskmise tagasimaksetähtajaga 19,5 aastat. Laenu üksikute osade tagasimaksetähtaeg võib olla kuni 30 aastat.

▼B

2. Finantsabi antakse kolme aasta jooksul alates esimesest päevast pärast käesoleva otsuse jõustumist.

▼M1

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Portugalile kättesaadavaks kuni 14 osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühe summana või mitmes osas. Esimese ja teise osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellistel juhtudel määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad selliselt, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist saavutataks lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg.

▼B

4. Esimese osamakse tegemise tingimuseks on laenulepingu ja vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumine. Järgnevate laenu osamaksete tegemise eelduseks on komisjoni (konsulteerides EKPga) positiivne hinnang selle kohta, et Portugal täidab käesolevas otsuses ja vastastikuse mõistmise memorandumis määratletud üldiseid majanduspoliitilisi tingimusi.

▼M2

5. Portugal maksab iga osa eest liidu rahastamise summa.

▼B

6. Lisaks nõutakse Portugalilt sisse määruse (EL) nr 407/2010 artiklis 7 osutatud kulud.

7. Kui see on vajalik laenu rahastamiseks, on lubatud intressimäära vahetustehingute arukas sõlmimine kõrgeima krediidikvaliteedi astmega osapooltega ja eelrahastamistehingute tegemine.

8. Komisjon otsustab edasiste osamaksete suuruse ja tegemise. Osamaksete osade suuruse otsustab komisjon.

▼M8

9. Portugali taotluse korral võib komisjon pikendada osamakse või selle osa tagasimaksetähtaega, tingimusel et järgitakse lõikes 1 sätestatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega. Selleks võib komisjon oma laenu täielikult või osaliselt refinantseerida. Kõiki eelnevalt laenatud summasid hoitakse EKPs oleval kontol, mille komisjon on avanud finantsabi haldamiseks.

▼B

Artikkel 2

1. Komisjon haldab abi viisil, mis on kooskõlas Portugali kohustustega.

2. Konsulteerides EKPga lepib komisjon Portugali ametiasutustega artikli 3 kohaselt kokku finantsabiga seotud konkreetsed majanduspoliitilised tingimused. Kõnealused tingimused sätestatakse komisjoni ja Portugali ametiasutuste allkirjastatavas vastastikuse mõistmise memorandumis kooskõlas lõikes 1 osutatud kohustustega. Üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse komisjoniga sõlmitavas laenulepingus.

▼B

3. Komisjon kontrollib koostöös EKPga korrapäraste ajavahemike järel (vähemalt kord kvartalis), et abiga seotud majanduspoliitilised tingimused oleksid täidetud, ja annab sellest enne iga osamakse tegemist aru majandus- ja rahanduskomiteele. Sel eesmärgil teevad Portugali ametiasutused komisjoni ja EKPga täielikku koostööd ning annavad nende käsutusse kogu vajaliku teabe. Komisjon teavitab majandus- ja rahanduskomiteed laenude võimalikust refinantseerimisest või finantstingimuste muudatustest.

4. Portugal võtab vastu ja rakendab täiendavad eelarve konsolideerimise meetmed, et tagada makromajanduslik finantsstabiilsus, kui sellised meetmed on abiprogrammi ajal vajalikud. Portugali ametiasutused peavad enne selliste täiendavate meetmete võtmist nõu komisjoni ja EKPga.

Artikkel 3

1. Käesolevaga kiidetakse heaks Portugali ametiasutuste koostatud majandusliku ja rahandusliku kohandamise programmi (edaspidi „programm”) eelnõu.

2. Esimesele osamaksele järgnevad osamaksed tehakse tingimusel, et programmi on rahuldavalt rakendatud ning eelkõige on täidetud vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi. Kõnealused tingimused hõlmavad muu hulgas käesoleva artikli lõigetega 4–8 ettenähtud meetmeid.

▼M8

3. Valitsemissektori eelarve puudujääk ei tohi ületada 2011. aastal 5,9 % SKPst, 2012. aastal 5,0 % SKPst, 2013. aastal 5,5 % SKPst ja 2014. aastal 4 % SKPst. Eelarvepuudujäägi arvutamisel ei võeta arvesse selliste meetmete võimalikku mõju eelarvele, millega Portugali valitsus toetab panku finantssektoristrateegia raames. Eelarve konsolideerimine tagatakse kvaliteetsete alaliste meetmetega, vähendades konsolideerimise mõju haavatavamatele elanikkonnarühmadele.

4. Portugal võtab lõigetes 5–8 esitatud meetmed vastu enne osutatud aasta lõppu, kusjuures täpsed tähtajad aastateks 2011–2014 määratakse kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis. Portugal peab olema valmis võtma täiendavaid konsolideerimismeetmeid, et saavutada eelarve-eesmärgid kogu programmiperioodil.

▼B

5. Portugal võtab enne 2011. aasta lõppu kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

▼M3

a) 2011. aasta eelarve-eesmärk saavutatakse erimeetmete abil. Varasid, mis saadakse pankade pensionifondide üleviimisest riiklikku sotsiaalkindlustussüsteemi, ei kasutata Portugali riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust kahjustaval viisil;

▼M3

b) Portugal võtab vastu meetmed riigi rahanduse juhtimise tugevdamiseks. Portugal rakendab uue eelarveraamistiku seadusega sätestatud meetmed, sealhulgas kehtestab keskpika perioodi eelarveraamistiku ja loob sõltumatu eelarvenõukogu. Kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarveraamistikku tugevdatakse märkimisväärselt, eelkõige nähakse ette peamised võimalused, et viia vastavad finantseerimisseadused kooskõlla eelarveraamistiku seadusega. Portugal edendab riigi rahanduse aruandlust ja seiret ning tugevdab eelarve täitmise eeskirju ja menetlusi. Portugal töötab välja maksevõlgnevuste valideerimise ja arveldamise strateegia, mille raames tuleb esitada tegevuskava maksevõlgnevuste stabiliseerimiseks ning käsitleda eri võimalusi maksevõlgnevuste arveldamiseks. Portugali valitsus ei sõlmi uusi avaliku ja erasektori partnerlusi enne seda, kui on kättesaadavad reformikava kohase uuringu tulemused olemasolevate partnerluste kohta ning teave kavandatud õiguslike ja institutsiooniliste reformide kohta;

▼M1

c) Portugal parandab jätkuvalt tööturu toimimist, võttes eelkõige meetmeid töökaitset käsitlevate õigusaktide, palgakujunduse ja aktiivse tööturupoliitika reformimiseks;

▼B

d) energiasektoris võtab Portugal meetmeid, et hõlbustada turule sisenemist, edendada Pürenee gaasituru loomist ning vaadata läbi elektrienergia tootmise toetus- ja hüvitamisskeemid. Muudes võrgutööstustes, eelkõige transpordi, telekommunikatsiooni ja postiteenuste sektoris, võtab Portugal vastu täiendavad meetmed konkurentsi ja paindlikkuse suurendamiseks;

▼M3

e) Portugal jätkab majanduse avamist konkurentsile. Portugali valitsus rakendab vajalikke meetmeid tagamaks, et ei Portugali riik ega mis tahes avaliku sektori asutus sõlmi aktsionärina lepinguid, mis võiksid pärssida kapitali vaba liikumist või mõjutada ettevõtete juhtimist. Uues erastamisseaduses järgitakse samuti kapitali vaba liikumise põhimõtet ning ei anta ega võimaldata riigile eriõigusi. Konkurentsiseadus vaadatakse läbi, et parandada konkurentsieeskirjade jõustamise kiirust ja tõhusust;

▼B

f) Portugal parandab riigihangete tavasid ja eeskirju, et muuta ärikeskkond konkurentsile avatumaks ja tõhustada avaliku sektori kulutusi;

▼M1

g) Portugal võtab vastu meetmed, et parandada riigi osalusega ettevõtete tõhusust ja jätkusuutlikkust nii riiklikul, piirkondlikul kui kohalikul tasandil. Portugal koostab riigi osalusega ettevõtteid käsitleva tervikliku strateegiadokumendi, milles vaadatakse läbi hinnastruktuur ja teenuste osutamine, ning ta koostab kava laenamisvajaduse piiramiseks alates 2012. aastast. Portugal rakendab käimasolevad kavad, millega on ette nähtud väljaspool tervishoiusektorit tegutsevate valitsemissektori osalusega ettevõtete tegevuskulude vähendamine keskmiselt vähemalt 15 %, ning koostab võrdväärse kava piirkondliku või kohaliku omavalitsuse osalusega ettevõtete jaoks;

▼M3

h) Portugal näeb Madeira autonoomse piirkonnaga ette rahastamiskorra, mis on kooskõlas reformikavaga. Kõnealuse korra kehtestamisel ja selle rakendamisel Madeira autonoomse piirkonna eelarve raames jälgib Portugal tähelepanelikult Madeira autonoomse piirkonnaeelarve täitmist, peatab riigi maksed Madeira autonoomse piirkonna valitsusele ega tunnista mis tahes uusi Madeira autonoomse piirkonna valitsuse ja tema osalusega ettevõtete kommerts- või finantsvõlgu või tagatisi, mida ei ole heaks kiitnud rahandusministeerium.

▼M6

6. Portugal võtab 2012. aastal kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

a) 2012. aastal ei ületa valitsemissektori eelarve puudujääk 5,0 % SKPst. Portugal jätkab eelarveseisundi hoolikat jälgimist ja rakendab täiendavaid poliitikakohandusi, et saavutada 2012. aastaks seatud eesmärk. Selleks külmutab Portugal mõned 2012. aasta eelarveassigneeringud investeerimisprojektidele, millega ei ole veel alustatud; suurendab tempelmakse suure väärtusega vara pealt; tõstab investeerimistulu maksumäärasid; rakendab võimalikult kiiresti teatavaid 2013. aasta eelarvemeetmeid, mis mõjutavad sotsiaalhüvitisi; rakendab täiendavaid meetmeid, millega hoitakse kokku vahetarbimiselt ja suurendatakse muud tulu, et tagada 2012. aasta eelarvepuudujäägiga seotud eesmärgi saavutamine;

b) Portugal seab eesmärgiks kärpida kulusid 2012. aastal vähemalt 6,8 miljardi euro võrra, sealhulgas vähendada avaliku sektori palkasid ja tööhõivet; kärpida pensione; korraldada põhjalikult ümber keskvalitsuse tegevus ning kõrvaldada kattuvused ja muu ebatõhusus; vähendada ülekandeid riigile kuuluvatele ettevõtetele; reorganiseerida omavalitsused ja vallad ning vähendada nende arvu; kärpida haridus- ja tervishoiukulusid; vähendada piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele tehtavaid makseid ning alandada kapitalikulusid ja muid kulusid vastavalt programmile;

c) tulude poolel rakendab Portugal tulude suurendamise meetmeid vähemalt 3 miljardit eurot, sealhulgas laiendab käibemaksubaasi, piirates maksuvabastusi ja vaadates läbi selliste kaupade ja teenuste loetelud, mille suhtes kohaldatakse vähendatud, keskmist ja kõrget maksumäära; suurendab aktsiisimaksusid; laiendab ettevõtte ja üksikisiku tulumaksu baasi, piirates maksudest mahaarvamisi ja eriskeeme; ühtlustab pensionide ja töötasu suhtes kohaldatavaid üksikisiku tulumaksu mahaarvamisi ning teeb muudatusi omandi maksustamisel, vähendades oluliselt maksuvabastuse võimalusi. Kõnealuseid meetmeid täiendatakse maksudest kõrvalehoidumise, maksupettuste ja maksustamiseeskirjade eiramise vastaste meetmetega;

▼**M6**

d) Portugal võtab jätkuvalt vastu meetmeid, et tugevdada riigi rahanduse juhtimist. Portugal rakendab eelarve uue raamseadusega ette nähtud meetmeid, sealhulgas kehtestab keskpika perioodi eelarveraamistiku. Tugevdatakse märkimisväärselt kohalikku ja piirkondlikku eelarveraamistikku, eelkõige viiakse vastavad finantseerimisseadused kooskõlla eelarve raamseaduse nõuetega. Portugal tõhustab riigi rahanduse aruandlust ja järelevalvet ning tugevdab eelarve täitmise eeskirju ja menetlusi. Portugali valitsus rakendab maksevõlgnevuste valideerimise ja arveldamise strateegiat ning tõhustab kohustuste kontrollimise seaduse rakendamist, et vältida uute maksevõlgnevuste tekkimist. Portugal rakendab avaliku ja erasektori partnerluse uut õiguslikku ja institutsioonilist raamistikku. Avaliku ja erasektori partnerlussuhteid ei algatata enne, kui uus raamistik on täielikult rakendunud. Portugal koostab rahvusvahelise auditifirma tehtud uuringule toetudes ja täielikus kooskõlas liidu kohaldatavate õigusaktidega üksikasjaliku strateegilise kava, et saada olulist eelarvetulu ning samal ajal vähendada võlakoormat ja tagada valitsemissektori kohustuste püsiv vähendamine. Portugal võtab vastu õigusakti, millega reguleeritakse riigile kuuluvate ettevõtete asutamist ja toimimist riigi, piirkonna ja kohaliku omavalitsuse tasandil;

e) Portugal kohaldab uusi õigusakte, et reorganiseerida kohalikud omavalitsusüksused ja vähendada oluliselt nende arvu. Kõnealused muudatused jõustuvad kohalike omavalitsuste järgmiste valimiste alguseks. Lisaks sellele suurendab Portugal jõupingutusi avaliku sektori toimimise tõhustamiseks, vähendades valitsemissektori kõigil tasanditel üksuste arvu ja parandades ülesannete jaotust;

f) Portugal täiustab tuluhaldusreformi, tugevdades sidemeid Autoridade Tributária e Aduaneira (maksu- ja tolliamet) ja sotsiaalkindlustusmaksude kogumisüksuste vahel, vähendades omavalitsusasutuste arvu ja kõrvaldades olemasolevad puudused maksuarbitraažisüsteemis;

g) Portugal rakendab Madeira autonoomse piirkonnaga kokkulepitud rahastamiskorda;

h) Portugal võtab vastu meetmed, et suurendada riigile kuuluvate ettevõtete tõhusust ja jätkusuutlikkust nii riigi, piirkonna kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Portugal otsib võimalusi hallata riigile kuuluvate ettevõtete (sh Parpública) suurt võlakoormust ning parandada turupõhise rahastamise tingimusi. Portugal seab eesmärgiks saavutada tegevuse tasakaal sektorite tasandil 2012. aasta lõpuks;

i) Portugal jätkab erastamiskava rakendamist. Praegu on käimas Caixa Geral de Depositos'e kindlustusharu Caixa Seguros otsemüük;

j) Portugali valitsus esitab Portugali parlamendile õigusakti eelnõu, et viia töölepingute lõpetamisel makstavate lahkumistasude süsteem kooskõlla liidu vastava keskmise tasuga (8–12 päeva tööaasta kohta) ja luua töölepingute lõpetamisel makstavate lahkumistasude hüvitamise fond;

▼**M6**

k) Portugal soodustab palgasuundumusi, mis on kooskõlas eesmärgiga edendada töökohtade loomist ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust. Programmiperioodil suurendatakse alampalka ainult juhul, kui see on põhjendatud majanduse ja tööturu suundumustega. Võetakse meetmeid praeguse palgaläbirääkimiskorra puuduste kõrvaldamiseks, sealhulgas võetakse vastu õigusaktid, millega muudetakse kollektiivlepingute pikendamise kriteeriume ja korda ning hõlbustatakse ettevõtte tasandil sõlmitavate lepingute kasutamist. Seniks peatatakse kollektiivlepingute pikendamine;

l) Portugal jätkab oma aktiivse tööturupoliitika tõhustamist vastavalt hindamisaruande tulemustele ja tegevuskavale, et parandada riiklike tööturuasutuste toimimist;

m) Portugal rakendab tegevuskavades sätestatud meetmeid kesk- ja kutsehariduse ning koolituse kvaliteedi parandamiseks;

n) parandatakse kohtusüsteemi toimimist, rakendades kohtureformikavaga ettenähtud meetmeid ning kohaldades sihtmeetmeid, mille abil järk-järgult lahendada kuhjunud kohtuasjad ja edendada alternatiivseid vaidluste lahendamise võimalusi;

o) Portugal jätkab majanduse avamist konkurentsile. Portugali valitsus võtab vajalikud meetmed, et vältida tõkkeid kapitali vabale liikumisele, eelkõige selleks, et Portugali riik ega mis tahes avaliku sektori asutus ei sõlmiks aktsionärina lepinguid, mis võiksid pärssida kapitali vaba liikumist või mõjutada ettevõtete juhtimist. Tõhustatakse ametiteenuste osutamist, parandades kutsekvalifikatsiooni tunnustamise raamistikku ja kõrvaldades reguleeritud kutsealadele seatud tarbetud piirangud. Ehitus- ja kinnisvarasektoris leevendab Portugal piiriüleste pakkujate suhtes kohaldatavaid nõudeid ja vaatab läbi teenusepakkujate asutamist takistavad asjaolud;

p) parandatakse konkurentsi- ja õigusraamistikku. Portugal suurendab peamiste riiklike reguleerivate asutuste sõltumatust ja autonoomiat ning tõhustab nende juhtimist; rakendab konkurentsiseadust, et kiirendada ja tõhustada konkurentsieeskirjade jõustamist, ning jälgib uute kohtuasjade juurdevoolu ja annab aru konkurentsile, reguleerimisele ja järelevalvele spetsialiseerunud kohtu tegevuse kohta;

▼M6

q) energiasektoris võtab Portugal meetmeid, et hõlbustada turule sisenemist, edendada Pürenee poolsaare gaasituru loomist ning astuda täiendavaid samme ELi kolmanda energiapaketi täielikuks ülevõtmiseks. Selleks et tagada riigi reguleeriva asutuse sõltumatus ja autonoomia ning kõik ELi kolmandas energiapaketis ette nähtud volitused, võtab Portugal vastavalt komisjoni, EKP ja IMFi 2012. aasta juuli kokkuleppele 2012. aasta kolmandaks kvartaliks vastu uued määrused reguleeriva asutuse kohta ning tagab, et need hakkavad kehtima enne 2012. aasta lõppu, st elektri- ja gaasituru liberaliseerimise ajaks. Portugal võtab meetmeid, et vaadata läbi elektrienergia tootmise toetus- ja hüvitusskeemid. Portugal võtab meetmeid, et vähendada ülemääraseid hinnalisandeid ja kõrvaldada tariifivõlg 2020. aastaks, keskendudes elektrigarantii hüvitusskeemidele, erikorrale (taastuvad energiaallikad, välja arvatud need, mis on hõlmatud pakkumismehhanismiga, ja koostootmine) ja tavakorrale (CMEC ja CAE);

r) muudes võrgutööstustes, eelkõige transpordi, telekommunikatsiooni ja postiteenuste sektoris, võtab Portugal vastu täiendavad konkurentsi ja paindlikkuse suurendamise meetmed;

s) Portugal võtab vastu meetmed, et tõhustada territoriaalse planeerimise ning tööstus-, kaubandus- ja turismialase litsentsimise süsteemi. Lisaks analüüsib ja menetleb Portugali valitsus kiirkorras selliseid kavandatud investeerimisprojektide litsentsimise taotlusi, mida ei ole menetletud või mille kohta ei ole otsust tehtud rohkem kui 12 kuu jooksul;

t) Portugal koostab tegevuskava koos meetmetega, millega lihtsustatakse ettevõtjate, eelkõige VKEde juurdepääsu rahastamisele ja eksporditurgudele.

▼M8

7. Portugal võtab 2013. aastal kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

a) valitsemissektori eelarve puudujääk ei ületa 2013. aastal 5,5 % SKPst. 2013. aasta eelarves sisalduvate, sealhulgas mai lõpus parlamendile esitatud lisaeelarves sisalduvaid konsolideerimismeetmeid rakendatakse kogu aasta jooksul. Tulu suurendavad meetmed hõlmavad füüsilise isiku tulumaksu reformi, millega lihtsustatakse maksustruktuuri, laiendatakse maksubaasi teatavate maksusoodustuste kaotamise abil ja tõstetakse keskmist maksumäära, samas säilitades astmelisuse; ettevõtte tulumaksubaasi laiendamist; aktsiisimaksude ja omandi korduva maksustamise suurendamist ning pensionide maksustamist erakorralise solidaarsusmaksuga. Kulude kärpimise meetmeid hõlmavad avaliku halduse, hariduse, tervishoiu ja sotsiaalhüvitiste ratsionaliseerimist; palgakulude kärpimist alaliste ja ajutiste töötajate arvu ja ületunnitasu vähendamise kaudu; riigiettevõtete madalamaid tegevus- ja kapitalikulusid; avaliku ja erasektori partnerluse lepingute üle uuesti läbirääkimist; ning haruministeeriumide vahetarbimise kärpeid;

▼**M8**

b) mõnda avaliku sektori kulude läbivaatamisest tulenevat meedet rakendatakse eelkõige 2013. aastal. Need meetmed on peamiselt avaliku sektori töötajate arvu täiendav vähendamine, muutes liikuvuse erikava ümberõppe programmiks, avaliku ja erasektori tööeeskirjade lähendamine, eelkõige suurendades avalikus sektoris töötundide arvu 35-lt 40-le tunnile nädalas, avaliku sektori töötajate sissemaksete suurendamine tervisekindlustuse erikavadesse ning lisasoodustuste vähendamine. Haruministeeriumides suurendatakse ratsionaliseerimise mahtu rohkem kui algsetes eelarvekavades kavandatud ning sotsiaalkulutusi tuleb täiendavalt tõhustada. Lisaks tuleb eespool kirjeldatud alalisi meetmeid täiendada ajutiste meetmetega, mis asendatakse 2014. aastal alalistega ja mis koosnevad eelkõige Ühtekuuluvusfondi vahendite ülekandmisest rakendamise algjärgus projektidelt rakendamises kaugemale jõudnud projektidele ja kapitalikulude täiendavast vähendamisest (programm Polis);

c) lisaks lisaeelarves sisalduvatele konsolideerimismeetmetele võtab valitsus vastu või esitab parlamendile istungite perioodi lõpuks juuli keskel 2013 avaliku sektori kulude läbivaatamisega seotud reformide elluviimiseks vajalikud muud õigusaktide muudatused või ettepanekud;

d) Portugal jätkab erastamiskava rakendamist;

e) Portugal koordineerib teabevahetust valitsemise eri tasandite vahel, et hõlbustada autonoomsete piirkondade ja kohalike omavalitsuste 2014. aasta eelarvete tulude prognoosimist;

f) Portugal süvendab jagatud teenuste kasutamist avalikus halduses;

g) Portugal vähendab haruministeeriumide kohalike filiaalide arvu (nt maksude, sotsiaalkindlustuse, justiitsküsimuste valdkonnas), koondades need ametiasutuste ja avalike teenuste ühtsesse kontaktpunkti „Lojas do Cidadão” ja arendades programmi jooksul edasi e-haldust;

h) Portugal jätkab haiglavõrgustiku reorganiseerimist ja ratsionaliseerimist, spetsialiseerides, koondades ja vähendades haiglateenuseid ning juhtides ja hallates haiglaid ühiselt, ning lõpetab tegevuskava rakendamise 2013. aasta lõpuks;

i) rahvusvahelise mainega ekspertide abil hindab Portugal pärast uue linnaalade üüriseaduse 6/2006 muudatuste ja renoveerimise haldusmenetlust lihtsustava dekreetseaduse vastuvõtmist põhjalikult eluasemeturu toimimist;

▼**M8**

j) Portugal loob üleriigilise maa registreerimise süsteemi, et võimaldada linnaplaneerimisel jaotada kasu ja kulusid võrdsemalt;

k) Portugal rakendab oma tegevuskavades kirjeldatud meetmeid, et parandada kesk- ja kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeti, eelkõige võtab täielikult kasutusse juhtimisvahendi, et analüüsida, jälgida ja hinnata haridus- ja koolituspoliitika tulemusi ja mõju, ning määrab kindlaks võrdlusaluseks olevad kutsekoolid;

l) Portugal võtab vastu seni tegemata sektoripõhised muudatused, mida on vaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul) ([1]) täielikuks rakendamiseks;

m) Portugal rakendab sihipäraseid meetmeid, et järjest vähendada jõustamist käsitlevate pooleliolevate juhtumite arvu ning lahendada kuhjunud kohtuasjad;

n) valitsus esitab parlamendile raamseaduse peamiste riiklike reguleerivate asutuste kohta, et tagada nende täielik sõltumatus ja majanduslik-, halduslik- ja juhtimisalane autonoomia;

o) Portugal parandab ärikeskkonda ja lõpetab selleks pooleliolevad halduskoormuse vähendamise reformid (direktiivis 2006/123/EÜ sätestatud ühtne kontaktpunkt ja projektid tegevusluba mittevajavate teenuste osutamise kohta toimivad täies mahus) ja lihtsustab veelgi kehtivaid litsentsimismenetlusi ja eeskirju ning vähendab majanduses halduskoormust, mis on majandustegevuse arengu peamiseks takistuseks;

p) Portugal viib lõpule sadamate juhtimissüsteemide reformi, sealhulgas vaatab läbi sadamate käitamise kontsessioonid;

q) Portugal rakendab meetmeid, mis parandavad transpordisüsteemi toimimist;

r) Portugal rakendab meetmeid energiatariifi võla likvideerimiseks ja võtab täielikult üle ELi kolmanda energiapaketi;

s) Portugal tagab, et kohaldatakse uut avaliku ja erasektori partnerluse õiguslikku ja institutsionaalset raamistikku ning avaliku ja erasektori partnerluse maanteelepingute läbirääkimised jätkuvad vastavalt valitsuse esitatud strateegilisele kavale ja õigusraamistiku läbivaatamisele, et saavutada märkimisväärne kokkuhoid eelarves, eelkõige 2013. aastal;

t) Portugal jätkab keskendumist meetmetele, millega võideldakse maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu ning tugevdatakse maksumaksjate seaduskuulekust;

u) Portugal kehtestab töölepingute lõpetamisel makstavate lahkumistasude korra kohandused vastavalt vastastikuse mõistmise memorandumi sätetele;

([1]) ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

▼**M8**

v) Portugal soodustab palgasuundumusi, mis on kooskõlas eesmärgiga edendada töökohtade loomist ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust. Programmiperioodil suurendatakse alampalka ainult juhul, kui see on põhjendatud majanduslike ja tööturu suundumustega;

w) Portugal jätkab oma aktiivse tööturupoliitika tõhustamist vastavalt hindamisaruande tulemustele ja tegevuskavale, et parandada riiklike tööturuasutuste toimimist.

8. Valitsemissektori eelarve puudujääk ei ületa 2014. aastal 4,0 % SKPst. Selle eesmärgi saavutamiseks võtab Portugal kulude vähendamise meetmeid, mis töötati välja avaliku sektori kulude läbivaatamise raames. Kõnealuste meetmete kogumaht on 2014. aastal 2 % SKPst ning see sisaldab palgakulude vähendamist, et vähendada avaliku sektori töötajate arvu ja samal ajal suurendada kõrgema kvalifikatsiooniga töötajate osakaalu; avaliku ja erasektori tööeeskirjade täiendavat lähendamist, st töötundide arvu suurendamine, paindliku tööaja süsteemi kasutuselevõtt, puhkuseõiguste kärpimine; vabatahtliku koondamiskava rakendamist ning palga ja lisatasu ühtse skaala kehtestamist; avalike teenistujate pensionikorra (CGA) ja üldise pensionisüsteemi praeguste erinevuste vähendamist; ametliku pensioniea tõstmist; ja äärmise vajaduse korral astmelise jätkusuutlikkuse makse kehtestamist pensionide puhul. Lisaks intensiivistatakse haruministeeriumide kokkuhoidu seoses vahetarbimise ja kulutuste programmidega. Mõne meetme võib osaliselt või täielikult asendada muude meetmetega, mis on samaväärse mahu ja kvaliteediga.

9. Eesmärgiga taastada usaldus finantssektori vastu, püüab Portugal säilitada adekvaatse kapitalitaseme oma pangandussektoris ning tagab nõuetekohase finantsvõimenduse vähendamise protsessi vastavalt vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tähtaegadele. Seoses sellega rakendab Portugal finantsstabiilsuse tagamiseks pangandussektori toimimise strateegiat, mis on kokku lepitud komisjoni, EKP ja IMFiga. Eelkõige teeb Portugal järgmist:

a) soovitab pankadel tugevdada jätkusuutlikult oma tagatispuhvreid;

b) tagab pangandussektori finantsvõimenduse tasakaalustatud ja nõuetekohase vähendamise, mis on oluline selleks, et alaliselt kõrvaldada rahastamise tasakaalustamatus ja vähendada sõltumist eurosüsteemi rahastamisest keskpikas perspektiivis. Pankade rahastamis- ja kapitalikavad vaadatakse läbi kord kvartalis;

c) toetab erasektoris ja eelkõige VKEde hulgas rahastamisvõimaluste mitmekesistamist rea meetmetega, mille eesmärk on parandada nende juurdepääsu kapitaliturgudele ja ekspordikrediidi kindlustusele;

▼**M8**

d) jätkab riigile kuuluva grupi Caixa Geral de Depósitos tõhustamist;

e) optimeerib BPNilt kolmele riigi osalusega eriotstarbelisele äriühingule ülekantud vara taastamist vara haldamise edasiandmisega kutselisele kolmandale isikule, kellel on volitus aja jooksul vara järk-järgult taastada; valib vara haldava isiku käimasoleva võistupakkumisega ning lisab volitusele sobivad stiimulid sissenõutud summade maksimeerimiseks ja tegevuskulude minimeerimiseks; tagab tütarettevõtjate ja vara õigeaegse võõrandamise kahes ülejäänud riigile kuuluvas eriotstarbelises äriühingus;

f) tuginedes esialgsetele ettepanekutele, millega ergutatakse ettevõtlussektori rahastamisvõimaluste mitmekesistamist, töötab välja ja rakendab võimalusi, mis pakuvad ettevõtlussektorile traditsioonilise pangakrediidi kõrval alternatiivseid rahastamisvõimalusi; hindab valitsemissektori rahastatavate ekspordikrediidi kindlustusskeemide tõhusust, et võtta asjakohased ekspordi edendamise meetmed, mis on kooskõlas liidu õigusega;

g) analüüsib pankade maksevõime taastamise kavu ning annab süsteemile suuniseid maksevõime taastamiskavade kohta ja koostab pankade esitatud aruannete alusel solveerimiskavad; tagab et solveerimisfondi esialgne ja iga-aastane rahastamine on kindlaks määratud; eelisjärjekorras rakendatakse süsteemse tähtsusega pankade maksevõime taastamise ja solveerimiskavasid;

h) rakendab finantseerimisasutuste raamistiku kodumajapidamiste võla kohtuväliseks restruktureerimiseks, muudab ettevõtete võla restruktureerimise sujuvamaks ja rakendab tegevuskava üldsuse teadlikkuse tõstmiseks seoses restruktureerimisvahenditega;

i) koostab igas kvartalis aruanded uute restruktureerimisvahendite rakendamise kohta ning teostab maksejõuetusmenetluse sidusrühmade uuringu, et küsida olemasolevate võla restruktureerimisvahendite asjakohasuse ning võimalike lünkade ja puuduste kohta, analüüsib alternatiive selliste äriühingute maksevõime eduka taastamise suurendamiseks, kes järgivad PER (elavdamise erimenetlus rängas finantsraskuses olevatele äriühingutele) ja SIREVE (äriühingute maksevõime taastamise süsteem kohtuväliste kokkulepete kaudu äriühingute puhul, kes on majanduslikult raskes olukorras või varsti või juba maksejõuetud) menetlusi;

j) hindab olemasolevate valitsemissektori rahastatavate krediidiliinide tulemuslikkuse ja valitsemise parandamise võimalusi, kehtestab kvartaalse jälgimis- ja aruandlusmehhanismi valitsemissektori rahastatavate krediidiliinide eraldamise suhtes, mille eesmärk on lihtsustada VKEde rahastamisvõimalusi; teostab riikliku tagatiste süsteemi välisauditi.

▼M6

10. Programmi tingimuste sujuvamaks rakendamiseks ja tasakaalustamatuse järjekindlaks korrigeerimiseks annab komisjon pidevalt nõu ja juhendeid fiskaal-, finantsturu- ja struktuurireformide kohta. Komisjon hindab korrapäraselt koostöös IMFi ja EKPga Portugalile antava abi raames kokkulepitud meetmete tõhusust ning majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning soovitab vajalikke kohandusi, et suurendada majanduskasvu ja töökohtade loomist, tagada eelarve vajalik konsolideerimine ja viia miinimumini kahjulik sotsiaalne mõju, pidades eelkõige silmas Portugali ühiskonna kõige haavatavamaid elanikkonnarühmi.

▼B

Artikkel 4

Portugal avab liidu finantsabi haldamiseks erikonto Portugali Keskpangas.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.